

Mälestus- märk Karl Orvikule

peditsioonidest algasid juba üliõpilasena. Abitöölisena leidis tulevane teadlane raketust ülikooli geoloogiakabinetis ja -muuseumis. Doktoritöö kaitsmiseni jõudis Karl Orviku 1940. aastal.

Pärast Suurt Isamaasõda jätkus töö ülikooli juures. Professor Karl Orvikust sai geoloogiakateedri juhataja.

Rakvere 1. Keskkooli 1952. aasta vilistlane, hiljaaegu manalasse varisenud geoloogiakandidaat Einar Klaamann meenutas:

«Karl Orviku pedagoogikäe-kirja tunnusjooneks on kasvatamine isikliku eeskuju najal. Opetaja ise pole seda joont rõhutanud. Aga ometi tunnistab iga tema õpilane Karl Orviku tööde ja isiku suurt kujundavat mõju. Kas või niisuguste omaduste arendamisel nagu visadus ja vastupidavus.»

1953. aasta lõpul suri ENSV Teaduste Akadeemia Geoloogia Instituudi direktor akadeemik Artur Luha. Tema järglaseks sellel raskel ja palju energiat nõudval töökojal sai Karl Orviku, kes valiti 1954. aastal akadeemikuks. Kõrvuti instituudi juhtimisega jätkus esialgu õppetöö ülikoolis. Palju tuli täita ühiskondlikke ülesandeid, käia teaduslikel komandeeringutel, esineda konverentsidel ja kongressidel. Ometi suutis see visa Virumaa mees samal ajal kirja panna ja trükkis avaldada 80 teaduslikku kirjutist. Akadeemik Karl Orviku uurimistöö peamiseks ainevallaks olid kvaternaargeoloogia ja Põhja-Eesti peakalda lubjakiivide litostratigraafia.

1969. aastal jäi teenekas teadusemees pensionile. Edaspidi oli ta Geoloogia Instituudi teaduslik konsultant, jätkus ka laiahaardeline ühiskondlik töö.

Karl Orviku suri 7. märtsil 1981.

Seltsi kõrgemas algkoolis. 1915. aastal sai noorest Karl-ist Rakvere Poeglaste Gümnaasiumi II klassi õpilane.

Seltse aastat Rakvere gümnaasiumis olid väga oluliseks etapiks tulevase teadlase arenguteel. Just siinses naturalistide ringis hakkas välja kujunema tema huvi geoloogia vastu. Ringi tööd juhendas direktor Artur Luha, tulevane geoloog, Tartu Ülikooli õppejõud, Eesti NSV Teaduste Akadeemia akadeemik. Koos direktoriga käisid loodushuvilised poisid sageli looduses, ka linna ümbruse pae-karjäärides ja Kunda tsementitehase sinisavikarjääris.

Kooli lõpetamisel 1922. aastal oli Karl Orviku tuleviku-plaan selge. Ta tahtis saada geoloogiks. Tartu Ülikooli lõpetas ta 1930. aastal. Teaduslik uurimistöö ja osavõtt eks-

Tänasest peale kaunistab meie koolimaja esist haljasalal akadeemik Karl Orviku mälestusmärk. Vilistlaskonnal on plaanis kujundada siia aegade jook-sul skulptuuride väljak, kus hakkavad seisma kõige nimekamate lõpetanute ja tublimate õpetajate büstid. Need kingitakse koolile iga viie aasta järel, kooli aastapäeval.

Miks valiti esimeseks just Karl Orviku? Põhjusi on mitu. Karl Orviku oli kahtlemata meie kooli üks kõige vanemaid, auväärsemaid ja tuntumaid vilistlasi, seni ainus akadeemik. Vilistlasena pidas ta kõrge eani sidet oma kooliga.

Karl Orviku(Janson) sündis 17. augustil 1903. aastal Virumaaal Kohtla mõisa meieri perekonnas. Lapsepõlv möödus Püssis. Seal algas kooli-tee Lüganuse Eesti Hariduse